

Københavns Byret

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Præsidenten
Domhuset, Nytorv 25
1450 København K.
Tlf. 33 44 80 00
Fax 33 44 84 88
CVR 21 65 95 09
administration.kbh@domstol.dk

J. nr. 9099. 2009. 47

Dato: 2. november 2009

I en skrivelse hertil har Justitsministeriet anmodet om en udtalelse i anledning af udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven og lov om politiets virksomhed (Styrket indsats mod omfattende forstyrrelse af den offentlige orden mv.) og udkast til bekendtgørelse om politiets sikring af den offentlige orden og beskyttelse af enkeltpersoner og den offentlige sikkerhed mv., samt politiets adgang til at iværksætte midlertidige foranstaltninger.

Jeg skal i den anledning på byretspræsidenterne vegne oplyse, at byretterne ikke finder at burde udtale sig om de foreslåede skærper af straffniveauerne.

Vedtages forslaget, åbnes der efter straffelovens § 119, stk. 3, mulighed for at varetægtsfængsle bl.a. i situationer, ” hvor en større gruppe personer, mens der i området foregår omfattende forstyrrelser af den offentlige ro og orden, hæfter sig sammen for at blokere adgangsveje mv. og således hindrer politiets, brandvæsenets eller ambulancetjenestens arbejde”, såfremt de øvrige betingelser for at varetægtsfængsle jf. retsplejelovens § 762, stk. 1, i øvrigt er opfyldt. Dette vil - såvel under klimatopmødet som i en række andre situationer - kunne medføre, at et betydeligt antal personer anholdes og begæres varetægtsfængslet. Det er åbenbart, at det vil medføre en betydelig belastning ikke kun for politiet, men også for bl.a. domstolene. Behandlingen af sagerne i dommervagten, fristforlængelser samt den efterfølgende afvikling af hovedforhandlingerne kan ikke med de nuværende ressourcer behandles inden for rimelig tid.

Alene afviklingen af klimatopmødet må således forventes at kunne medføre et betydeligt overarbejde for alle personalegrupper i Københavns Byret. Der kan endvidere vise sig behov for at tilføre yderligere dommere med henblik på at afvikle hovedforhandlingerne i de sager, hvor der rejses tiltale, og i de formentlig mange sager, hvor spørgsmålet om prøvelse af politiets administrative frihedsberøvelse uden for strafferetsplejen indbringes for retten.

Der henvises til j. nr. 2009-730-1017.

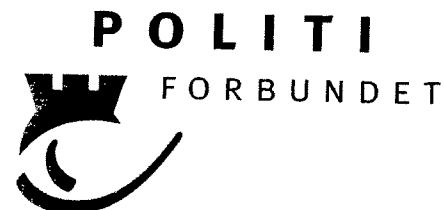
Jeg har samtidig sendt en kopi af svaret til Domstolsstyrelsen.

Med venlig hilsen

Søren Axelsen

Jmt. modt.
29 OKT. 2009

Justitsministeriet
Lovafdeling/Strafferetskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

2009-00882/07.04.04
28. oktober 2009
HB/dc

Vedr. sagsnr. 2008-730-1017 - Høring over udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven og lov om politiets virksomhed (Styrket indsats mod omfattende forstyrrelser af den offentlige orden m.v.) og udkast til bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om politiets sikring af den offentlige orden og beskyttelse af enkeltpersoners og den offentlige sikkerhed m.v. samt politiets adgang til at iværksætte midlertidige foranstaltninger

Justitsministeriets Lovafdeling har i brev af 19. oktober 2009 anmodet Politiforbundet om en udtalelse vedrørende ovennævnte.

I den anledning kan det oplyses, at Politiforbundet generelt hilser forslagene til nye tiltag og muligheder for politiet velkommen, hvilket også afspejler sig i de dialoger og synspunkter, som forbundet inden offentliggørelsen af forslagene har deltaget i og bidraget med.

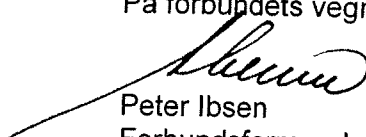
Politiforbundet er således også af den opfattelse, at der er behov for en mere præventiv og effektiv indsats mod uro og ballade i det "offentlige rum".

I den forbindelse vil indsatsen mod urostiftere, der forøver hærværk på offentlig sted, vej og plads, blive mere konsekvent, hvis punkt 2 vedrørende straffelovens § 291 om hærværk ændres, således at påtalen i forbindelse med den strafferetslige forfølgning ændres fra at være en betinget offentlig påtalt sag til en offentlig påtalt sag.

Det vil medføre, at politiet straks og dermed langt mere konsekvent kan skride ind overfor de gerningsmænd, der pågribes i forbindelse med uro og hærværk mod genstande og køretøjer i det "offentlige rum" - herunder facader og hegn mod offentlig vej eller plads.

Med forslaget om ændring af påtaleforholdet, er der ikke taget stilling til spørgsmålet om erstatning i forbindelse med den strafferetslige forfølgning - spørgsmål som efter forbundets opfattelse typisk henvises til forsikringsselskaberne og/eller privat søgsmål.

På forbundets vegne - og med venlig hilsen

Peter Ibsen
Forbundsformand

DANSK FÆNGSELSFORBUND

Hovedkontoret
Ramsingsvej 28 A, st. th,
2500 Valby
Telefon 72 55 99 76 – Telefax 72 55 99 90
Email: dff@danskfaengselsforbund.dk

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Strafferetskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

København den 29. oktober 2009
Journal nr.: 19.03

Høringssvar vedrørende "Lov om ændring af straffeloven og lov om politiets virksomhed" Justitsministeriets sagsnr. 2009-730-1017

Fængselsforbundet har gennemgået det fremlagte lovforslag og har umiddelbart følgende bemærkninger:

Indledningsvis skal Fængselsforbundet opfordre til, at der foretages økonomiske beregninger i forhold til konsekvenserne for kriminalforsorgen af den forventede stigning i antallet af såvel varetægtsfængslede som afsonere.

Umiddelbart er det Fængselsforbundets vurdering, at vedtagelsen af visse dele af forslaget vil betyde et øget ressourceforbrug i Kriminalforsorgen, dels i form af øget personaleforbrug men også i forhold til bygningskapaciteten. Det er Fængselsforbundets vurdering, at det øgede ressourceforbrug ikke kan rummes inden for de nuværende økonomiske rammer og at der eventuelt kan blive behov for at bygge nye fleksible varetægtspladser.

Vedrørende skærpelse af straffen for overtrædelse af Straffelovens § 119, stk. 3

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at personer der dømmes for denne overtrædelse – også ved førstegangstilfælde – skal idømmes frihedsstraf, og at der skal tages udgangspunkt i 40 dages fængsel. Det fremgår videre, at hvis overtrædelsen vil kunne forventes at medføre straf på mere end 30 dages fængsel, vil varetægtsfængsling kunne ske.

Fængselsforbundet kan oplyse, at arresthussektoren i øjeblikket oplever et massivt pres på kapaciteten i sektoren. Blandt andet som følge af våbenloven og bandepakken er landets arresthuse fyldt helt op.

En vedtagelse af nærværende lovforslag vil umiddelbart betyde, at der ved større begivenheder i Danmark må forventes et yderligere pres på arresthussektoren og dermed en kapacitetsudfordring for Kriminalforsorgen.

Hvis der på tidspunkterne for de større begivenheder findes ledig kapacitet i arresthussektoren, vil kapacitetsproblemerne umiddelbart kunne løses ved at transportere indsatte og varetægtsfængslede rundt i landsdelene til de ledige pladser, hvilket blot vil medføre nogle logistiske udfordringer og øgede transportudgifter.

Hvis der imidlertid på de pågældende tidspunkter ikke findes ledig kapacitet, kan konsekvensen blive, at Kriminalforsorgen ikke vil være i stand til at finde plads til anholdte og varetægtsfængslede og at der derfor ikke kan ske varetægtsfængsling – eller at andre anholdte og varetægtsfængslede må løslades. Allerede med det eksisterende pres på arresthusene har vi været vidner til, at indsatte løslades fordi politiet ikke kan finde plads til dem.

For så vidt angår Kriminalforsorgens afsoningsanstalter er disse ligeledes fyldt op. Hvis der idømmes flere frihedsstraffe som følge af nærværende lovforslag må det forventes, at venterkøen (de, der venter på afsoning af straf) igen vil stige.

Da der ikke er foretaget en beregning af det forventede antal anholdte og varetægtsfængslede, er det ikke muligt for Fængselsforbundet at foretage en nøjagtig beregning af konsekvenserne af lovforslaget i forhold til Kriminalforsorgen.

Baseret på tidligere erfaringer er det imidlertid Fængselsforbundets vurdering, at en vedtagelse af denne del af lovforslaget vil betyde et behov for yderligere arresthuspladser, idet en væsentlig – periodevis – forøgelse af antallet af varetægtsfængslede ikke vil kunne rummes inden for den nuværende kapacitet.

Fængselsforbundet skal endvidere bemærke, at en meget stor del af de personer, der vil blive dømt efter den foreslåede lov vil være personer, der ikke er vant til at færdes i det kriminelle miljø. Det samme var tilfældet i forbindelse med rydningen af Ungdomshuset, hvor Kriminalforsorgen oplevede at skulle behandle et betydeligt antal klagesager sammen med et massivt antal henvendelser fra pårørende ligesom denne gruppe udgjorde såvel en væsentlig ressourcemæssig som politisk belastning af Kriminalforsorgen.

Det bemærkes endvidere, at de ovennævnte personer, som indsatte i de danske fængsler, vil komme i berøring med mere garvede indsatte, hvilket kan risikere at have en afsmittende effekt på de "nye" kriminelle.

Vedrørende skærpelse af straffen af Straffelovens 291, nyt stk. 4, - hærværk i forbindelse med grov forstyrrelse af den offentlige orden

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at der ved idømmelse af frihedsstraf skal ske en forhøjelse af straffen med halvdelen i forhold til den frihedsstraf der ville være blevet fastsat efter de hidtidige regler. Den samme forhøjelse skal gælde i tilfælde hvor der undtagelsesvis idømmes bødestraf.

Det kan konstateres, at strafmassen gennem længere tid er steget betydeligt, hvilket naturligt har lagt et pres på kriminalforsorgens kapacitet. Vedtagelsen af nærværende lovforslag vil betyde, at strafmassen i perioder med uroligheder vil stige yderligere og lægge et betydeligt pres på kapaciteten i Kriminalforsorgen, jf. det ovenfor nævnte.

Fængselsforbundet forudser endvidere, at en så betydelig stigning i bødefastsættelsen vil betyde at flere ikke vil være i stand til at betale deres bøder. En direkte konsekvens heraf vil være, at en del af bøderne vil blive omsat til frihedsstraf.

Fængselsforbundet skal foreslå, at det meget tydeligt angives, at bøder idømt efter denne lov ikke vil kunne omsættes til fængsel, således at disse ikke vil belaste kapaciteten i Kriminalforsorgen.

Vedrørende forlængelse af administrative frihedsberøvelser

Det fremgår af forslaget, at der er ifølge politiet kan være behov for en forlængelse af de administrative frihedsberøvelser. Forslaget sigter herved på en forlængelse til 12 timer.

Fængselsforbundet lægger til grund, at forslaget ikke medfører praktiske eller administrative ændringer i forhold til den nuværende praksis, der indebærer brug af Kriminalforsorgens institutioner, men at anbringelserne – som i dag – fortsat sker i politiets eget regi.

Vedrørende forhøjelse af bøder i henhold til ordensbekendtgørelsen

Det fremgår af forslaget, at overtrædelse af ordensbekendtgørelsens § 3, stk. 1 og § 4, stk. 1 isoleret set i førstegangstilfælde bør være 3.000 kr. Ved en samtidig overtrædelse af begge bestemmelser, bør bødestraffen som udgangspunkt være 5.000 kr.

Fængselsforbundet skal henvise til de anførte bemærkninger i relation til forslaget om skærpelsen af straffen efter straffelovens § 291, nyt stk. 4.

Afsluttende bemærkninger

Afslutningsvis skal Fængselsforbundet udtrykke en bekymring i forhold til, at der med lovforslaget sker en kriminalisering af "almindelige" lovlydige borgere, hvilket Fængselsforbundet anser for en uheldig udvikling – også i relation til den bedst mulige udnyttelse af Kriminalforsorgens ressourcer.

Lovforslaget indeholder endvidere en betydelig skærpelse af straffene på visse områder – en skærpelse der ikke synes at være proportionel med de begåede forbrydelser.

Fængselsforbundets medlemmer sørger for at holde samfundets forbrydere bag lås og slå. Vi er meget gerne fri for at medvirke til at spærre naboens børn inde. Det er ikke det vi er uddannet til.

På forbundets vegne

Kim Østerbye
forbundsformand

RETSPOLITISK FORENING

HØRINGSSVAR

fra Retspolitisk Forening

vedrørende udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven og lov om politiets virksomhed (Styrket indsats mod omfattende forstyrrelse af den offentlige orden m.v.) og udkast til bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om politiets sikring af den offentlige orden og beskyttelse af enkeltpersoners og den offentlige sikkerhed mv. samt politiets adgang til at iværksætte midlertidige foranstaltninger

Justitsministeriets sagsnummer 2009-730-1017

Retspolitisk Forening ser med stor og principiel bekymring på det fremsendte udkast til forslag til ændring af straffeloven og politiloven med dertil hørende ændringer i ordensbekendtgørelsen.

Med de foreslåede ændringer anlægger regeringen efter foreningens opfattelse en grundlæggende forkert og farlig strategi i opretholdelsen af den offentlige orden og beskyttelse af den offentlige sikkerhed. Formålet med de allerede gældende og foreslåede foranstaltninger må være at afvikle større begivenheder så gnidningsfrit som muligt samtidig med, at den grundlovssikrede forsamlingsfrihed ikke antastes.

Med lovforslaget og i særlig grad med forslaget til ændring af lov om politiets virksomhed lægges der op til en bastant konfrontationskurs, der for både politiets tjenestemænd og forsamlede demonstranter kan udvikle sig til såvel principielt betænkelige som decideret farlige situationer. Hensigten med at udvide den i forvejen stærkt principielt betænkelige forebyggelsesarrest fra 6 til 12 timer kan kun opfattes som et åbenlyst ønske om begrænsning af forsamlingsfriheden. Dette gælder så meget desto mere som en følge af de i forvejen gældende, meget ubestemte kriterier for iværksættelse af præventiv frihedsberøvelse.

Der kan efter foreningens opfattelse næppe herske tvivl om, at personer eller grupper, der ikke vil afstå fra at tilkendegive deres holdninger med voldelige midler, vil opfatte de foreslåede stramninger som en provokation. En sådan vil givetvis blive mødt med en oprøring i brugen af vold.

Politiet vil i forbindelse med anmeldelse af demonstrationer foretage en forhåndsvurdering af, hvorvidt grupper eller personer på vej til en demonstration vil udgøre en fare for forstyrrelse af den offentlige fred og orden eller fare for enkeltpersoners eller den offentlige sikkerhed. Som bl.a. nævnt af justitsministeren vil eksempelvis en bus med demonstranter på vej til demonstration, uanset om der foreligger nogen mistanke, formodning eller viden om, at de pågældende vil være til fare for offentlig orden og sikkerhed, kunne frihedsberøves. En sådan forhåndsvurdering vil formentlig, de svage kriterier for det præventive indgreb taget i betragtning, føre til en positiv farevurdering for alle "eventualiteters skyld".

Den beføjelse, der i henhold til grundlovens § 79, 3. pkt., er tillagt politiet, må antages at skulle udøves på grundlag af en konkret begrundet fareformodning. Denne formodning kan af indlysende årsager i det af justitsministeren nævnte eksempel ikke opstilles, da de pågældende på tidspunktet for frihedsberøvelsen endnu ikke har udvist en sådan adfærd, at der kan siges at foreligge en konkret begrundet fareformodning. Dermed er der efter foreningens opfattelse lagt op til klare brud på forsamlingsfriheden. Hertil kommer den afskrækkende effekt, en vedtagelse af forslaget vil have overfor personer, der alene ønsker at udtrykke deres holdninger ved brug af ikke-voldelige midler.

Juridisk set synes der ikke at være store ændringer i politiloven, da politiet som nævnt allerede har de beføjelser, der kan føre til præventiv frihedsberøvelse, jf. således bestemmelserne i politilovens §§ 8, stk. 4 og 9, stk. 3, hvorefter frihedsberøvelsen så vidt muligt ikke må udstrækkes ud over 6 timer. Bestemmelserne har ført til, at der i et vist omfang foretages frihedsberøvelser, der strækker sig ud over 6 timers perioden.

De foreslåede ændringer i straffelovens §§ 119 (modsættelse af lovlig anholdelse) og 291 (hærværk) understreger regeringens ønske om at sætte hårdt mod hårdt og er dermed i klar forlængelse af den valgte strategi, men de foreslåede ændringer rejser ganske betydelige problemer. Nedenstående eksempler belyser dette nærmere.

En lovovertrædelse, der begås i tilknytning til, at man har deltaget i grov forstyrrelse af den offentlige ro og orden (§ 134a) giver allerede efter gældende ret en højere straf, end den pågældende lovovertrædelse i sig selv ville gøre. En deltager i grov forstyrrelse, der også har malet graffiti, dømmes både efter §§ 134a og 291. En deltager i grov forstyrrelse, der modsætter sig en lovlig anholdelse, dømmes både efter §§ 134a og 119, stk. 3. Tilsyneladende ønskes, at man på disse to specifikke straffelovsområder (§§ 291 og 119, stk. 3) tillige skal have en forhøjet straf for dette, uden samtidig pådømmelse af § 134a. Dette skal ske alene fordi, der i "området" er eller har været andre, der har forøvet grov forstyrrelse af den offentlige ro og orden. Som det hedder i lovforslagets bemærkninger (s. 12): "Uanset om dette måtte være tilfældet, vil den pågældende imidlertid ved sin handling kunne medvirke til at optrappe en i forvejen spændt og tilspidset situation". Dette indebærer, at et forhold, der er ikke rejst tiltale for eller kan rejses tiltale for, virker som skærpene omstændighed for andre lovovertrædelser. Dette forekommer ganske uantageligt.

Formuleringen med hensyn til evt. forsæt er uforståelig. Hvordan bevises det, at en grafittimaler havde forsæt "med hensyn til, at der i området foregår grov forstyrrelse af den offentlige ro og orden" (forslagets bemærkninger s. 15)? I bemærkningerne (s. 10) eksemplificeres forsætskravet som "f.eks. kendskab til, at der i området foregår uroligheder." Er dette rigtigt, udstrækkes forsætskravet til et nærmest objektivt ansvar for andres handlinger, som man i øvrigt ikke har nogen indflydelse på. Dette er uantageligt.

Samlet set er det Retspolitisk Forenings vurdering, at dette lovforslag vil skabe betydelige problemer for såvel politiet som for almindelige lovlydige borgere, der blot ønsker at benytte forsamlingsfriheden til kollektivt at tilkendegive deres holdninger. Forslaget bør derfor ikke vedtages.

København, d. 28. oktober 2009

Bjørn Elmquist
formand

Leif Hermann
medlem af bestyrelsen